

i Samfundet gældende Opfattelse, der kan støtte sig til den Betydning, Højesteretsdommene før og efter Retsplejelovens Ikrafttræden har for hele Samfundet, saa er Grundlaget for Argumentationen urigtigt og forfejlet.

Man kan tænke sig en Højesteret (Revisionsret), hvis Opgave er »en senere Berigtigelse eller Rettelse af enkelte Punkter«, jfr. Citat p. 6, medens det er Proceduren i første Instans, der særlig kræver »Dygtighed og Intelligens«, jfr. p. 6 —, hvad derimod ikke behøves i samme Grad i sidste Instans, hvor »Tyngdepunktet hviler i Sagens Behandling i første Instans«, jfr. p. 5¹).

Men vi maa hævde, at dette Billede af Højesteret, dens Virksomhed og Betydning i Samfundets Retsliv er fuldstændig i Strid med den gældende Retsordning og den Betydning, Højesterets Virksomhed har og efter vor Mening i Samfundets Interesse bør have.

Grundstammen i hele Retsplejen er den retlige Vurdering og Afgørelse og derigennem Opretholdelse og Gennemførelse af Retsordenen i Samfundet, og i dette Arbejde staaer Domstolene stadig samlet med Højesteret i Spidsen, selv om der kan være sket Forskydninger med Hensyn til Ordningen af Bevisspørgsmaal.

Højesteret træffer den endelige Realitetsafgørelse i de vigtige og principielle Tilfælde, og dér foretages endelig den juridiske Vurdering af de faktiske Kendsgerninger. Proceduren for Højesteret er af en særlig Karakter — hvad jo i Virkeligheden anerkendes af 1929-Udvalgets Flertal, naar det opstiller Modsætningen til de øvrige Domstole — blot, at den ikke beror paa Højesterets ringere Betydning, men paa den særlige juridiske Karakter, der her spiller Hovedrollen.

Men heraf følger ogsaa Konsekvensen, i Retsplejens og Befolkningens Tarv, at ikke alle bør have Adgang til Proceduren, men kun de, der dokumenterer deres Evner til at fyldestgøre Kravene.

Modsætningen mellem disse to Hovedbetragtninger bør klart slaas fast.

II. Naar 1929-Udvalgets Flertal hævder p. 17, at Proceduren ved Højesteret ikke er væsensforskellig fra Proceduren ved Landsretten eller vanskeligere end denne, og at Proceduren ved Højesteret vil blive billigere og hurtigere ved Gennemførelse af Udvalgs-Flertallets Forslag, kan vi henvise til Mindretallets Betænkning p. 29 og 32, som vi ganske kan tiltræde.

Vi bemærker endnu: Der har hidtil ikke været Spørgsmaal fremme, om Højesteretsproceduren er for kostbar eller langsom. Men hvis man mener, at dette kan være Tilfældet, raader man ikke Bod herpaa ved imod Retsplejens Interesser at aabne fri Adgang til Procedure og saa haabe paa billigere og hurtigere Behandling. Man maa gaa den Vej at benytte de Midler, man har til at raade Bod paa Onderne. Saadanne Midler findes i den gældende Ordning, idet Sagførerraadet og Domstolene kan træffe Afgørelse i disse Henseender.

Løvrigt vil en Sagfører, der ikke er øvet i Højesteretsprocedure, efter vor Mening have langt større og besværligere Arbejde ved Forberedelsen af Sagen og Proceduren i denne. Paastanden om, at Udvalgsflertallets Forslag vil medføre en billigere og hurtigere Procedure, er et rent Postulat.

III. Med Hensyn til de i Betænkningen p. 17 under Punkt 5 fremsatte Betragtninger vedrørende Publikums Frihed til at vælge Sagfører m. m. bemærkes:

Samfundet maa paa mangfoldige Omraader begrænse Publikums Frihed, — hvis man mener, at det er i Befolkningens egen Interesse.

Til Procedure kan man ikke vælge andre end Sagførere, og naar man mener, — hvad jo ogsaa 1929-Udvalgets Flertals Forslag er et Udtryk for, — at det at være Landsretssagfører ikke i og for sig kvalificerer til almindelig Møderet for Højesteret, saa er det i Befolkningens Interesse, at den ikke kan vælge mellem andre end de kvalificerede.

Den Føling med Partens »Livsvilkaar« og Sagens »lokale, økonomiske og sociale« Baggrund, som det menes, at Partens Sagfører for Landsretten skal have, gavner jo ikke

¹) Det er af Betydning at fremhæve i Anledning af Citatet fra 1868, af *Nellemann* (p. 6), at netop denne Forfatter i den omtalte Afhandling udtaler: »Den hele Forskel imellem Fordringerne til Dommerne og Sagførerne i første Instans og i Overinstantsen bestaaer kun deri, at hos de sidste visse Retninger i Dygtigheden fortrinnsviis accentueres, medens hos de første ikke en mindre, men kun en noget anden Art af Dygtighed kræves.« — Det kan yderligere fremhæves, at alle Retsplejeforslag har opretholdt den særlige Adgang for Højesteretssagførere til Proceduren for Højesteret.